

vort hidtidige Styre er den grønlandske eskimoiske Befolkning i Modsætning til, saa vidt jeg ved, alle andre Naturfolk, der har været inde under Fremmedstyre, tiltaget i Antal, og det forekommer mig at maatte være det først fornødne.

Hvad Betingelsen for Kulturfremskridt i Grønland angaar, er den nøjagtig den samme som i hvilket som helst andet Land, nemlig, at det økonomiske bringes i Orden; paa en tom Mave preller Kulturen af, det er en given Ting. Derfor hilser jeg med den største Tilfredshed § 21, der klart og uden Forbehold siger, at „al Handelsvirksomhed paa Grønland skal have til Formaalt at fremme den grønlandske Befolknings økonomiske Vilkaar“. Jeg understreger disse Ord, fordi jeg gaar ud fra, at der her tages Sigte paa noget nyt. Hidtil har Forholdet været det, at Overskuddet af Monopolhandelen vel anvendtes til Bedste for Grønland og Grønlanderne, men dog til det, jeg maaske kan kalde Fællesdriften. Efter hvad vi fik at vide af vor berømte Landsmand, Hr. Knud Rasmussen i den Tale, han holdt her i Rigsdagen, har de Priser, som Grønlanderne har maattet aflevere deres Produkter til, imidlertid været ansat saa lave af Monopolhandelen, at der til Grønlanderne selv kun blev til Dagen og Vejen og knap nok det. Dette Forhold bør, forekommer det mig, ændres, Grønlanderne maa have Mulighed for at arbejde sig økonomisk i Vejret, og i Lovforslagets § 21 ser jeg et Udtryk for, at dette ogsaa er den danske Rigsdags Opfattelse, selv om det skulde medføre, at Overskuddet ved Monopolhandelen nedbringes, og at der paaføres den danske Statskasse Udgifter. Dette har jeg gerne villet understrege.

I øvrigt er der ikke megen Anledning for mig til at gaa i Detailler. Jeg skal dog pege paa en Bysynderlighed, som fremkommer ved en Sammenligning af §§ 27 og 32, der handler dels om Efterskolen, dels om Efteruddannelsen i Danmark. I § 32, 4de Stykke, staar der: „Som Afslutning paa Uddannelsen underkaster de paagældende sig en Prøve, der ordnes af Kirkeministeriet efter Samraad med Undervisningsministeriet“. Her skal altsaa de to Ministerier træde sammen for at fastsætte, hvordan Afslutningen paa Uddannelsen skal være. Men naar vi læser § 27, 6te Indskud, staar der dér følgende: „Efterskolens Undervisningsplan saavel som de nærmere Bestemmelser om Skolens Organisation fastsættes af Kirkeministeren“. Det er herefter Kirkeministeren alene, der fastsætter Efterskolens Undervisningsplan. Man har altsaa i § 32 haft Øje for Nødvendigheden af, at Under-

visningsministeriet traadte til i et Spørgsmaal, der angik Skolevæsenet; medens man i § 27 har overladt Spørgsmaalet til Præsterne. Nu skal jeg ikke gaa stærkt ind paa, hvorvidt der i det hele er givet Præsterne paa Grønland for megen Indflydelse paa Skolevæsenet; det er maaske nok nødvendigt foreløbig i hvert Fald at give dem den Indflydelse, de har deroppe. Men jeg skal dog pege paa, at dette sker paa et Tidspunkt, da vi her i Landet er paa det rene med, at Præsternes Overtilsyn med det almindelige Skolevæsen har udspillet sin Rolle, og at vi dér skal ind paa noget andet og nyt.

Jeg beklager, at det, som Hr. Knud Rasmussen i sit Foredrag saa indtrængende gjorde opmærksom paa, Nødvendigheden eller om ikke Nødvendigheden, saa i hvert Fald Nytten af at faa ansat paa Grønland med Forpligtelse til at bo dér en Statsgeolog og en Statsgeograf, ikke er kommet med her. Jeg gaar ud fra, at naar det ikke er kommet med, skyldes det, at man har ment, at der ikke var Raad dertil. Men Hr. Knud Rasmussen gjorde opmærksom paa, at de Udgifter, der paaføres et Land ved de videnskabelige Arbejder paa Omraader som dem, her er nævnt, i Længden betaler sig for det paagældende Land. De Penge, sagde Hr. Knud Rasmussen, man giver ud paa disse Opgaver, kommer igen, og deri tror jeg, Hr. Knud Rasmussen har den fuldkomneste Ret. Jeg vil udtale Haabet om, at det, at disse Embeder ikke foreslaas oprettet, ikke skal betyde, at der ikke alligevel kan blive gjort et endog væsentligt Arbejde netop paa disse Felter.

Tanken om at faa sendt unge Danske derop, Landbrugere, Fiskere og andre, som kan tjene som Vejledere for Grønlanderne i disse Erhverv i Anvendelsen af nye Metoder og nye Redskaber, maa hilses med stor Glæde, og jeg vil haabe, at denne Tanke maa blive ført ud i Livet saa hurtigt som muligt.

Jeg vil ogsaa understrege Betydningen af det, som Pastor Povlsen fremførte i Folketinget ved Sagens tredie Behandling dér, Nytten af ikke blot at sende Lærere derop, men ogsaa Lærerinder. Hvis det kan lykkes at faa unge Kvinder, der har Seminarieuddannelse, til at tage til Grønland som Lærerinder, vil de sikkert dér finde en Arbejdsmark, hvor Mændene har vanskeligere ved at trænge ind; de vil med andre Ord komme ud for virkelig at udføre en Mission.

Ligeledes vil jeg gerne i Anledning af, at Ministeren talte om, at vi lavede Byg-